

Dosar nr. 2ra-874/2018

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, (jud: O. Parfeni)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, I. Muruianu, V. Efros)

DECIZIE

25 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Constantin Alerguș
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Ion Nichita,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nichita împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Ion Nichita și s-a menținut hotărârea din 07 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă:

La 27 ianuarie 2017, Ion Nichita, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul, Ion Nichita a indicat că, la 01 iunie 2012, Ecaterina Guzun, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Seleznirov și Valeriu Danilescu, prin care a solicitat transmiterea silită a bunului gajat, în posesie creditorului gajist, pentru a fi vândut în condițiile legii.

Astfel, reclamantul a menționat că, prin hotărârea din 21 august 2012 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, acțiunea s-a admis integral. Iar, prin decizia din 19 februarie 2013 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Victor Seleznirov, s-a casat hotărârea instanței de fond, cu restituirea cauzei, la rejudecare, în alt complet de judecată, din motiv că, instanța de fond a încălcat dreptul la apărare a apelantului Victor Seleznirov.

La fel, reclamantul a specificat că, prin încheierea din 20 septembrie 2013 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, nu s-a dat curs cererii reconvenționale depuse de Victor Seleznirov, comunicându-i acestuia despre necesitatea lichidării

neajunsurilor, până la data de 20 septembrie 2013. Iar, prin încheierea din 20 septembrie 2013 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, s-a respins cererea pârâtului Victor Seleznirov, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a dispus restituirea cererii reconvenționale depuse.

Reclamantul, Ion Nichita a invocat că, prin încheierea din 20 septembrie 2013 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, reclamanta, Ecaterina Guzun a fost înlocuită cu succesorul său în drepturi, Ion Nichita.

Totodată, prin decizia din 04 februarie 2014 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis recursul declarat de Victor Seleznirov, s-a casat încheierea din 20 septembrie 2013 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, cu privire la restituirea cererii reconvenționale, depuse de Victor Seleznirov, și s-a restituit cauza la rejudecare, în același complet de judecată. În motivarea deciziei menționate, instanța de recurs a indicat că, instanța de fond nu a soluționat demersul cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, dar a dispus restituirea acțiunii reconvenționale.

Reclamantul a indicat că, prin încheierea din 01 aprilie 2014 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, s-a respins demersul de primire spre examinare a acțiunii reconvenționale, depuse de Victor Seleznirov.

La fel, reclamantul, Ion Nichita a mai menționat că, la 02 iunie 2014, a depus cerere de concretizare a pretențiilor, iar la 28 ianuarie 2015, a depus cerere de completare a obiectului acțiunii, prin care a solicitat declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare din 06 mai 2011, privind vânzarea bunului gajat, precum și o cerere, prin care a solicitat încasarea daunelor-compensatorii. Prin hotărârea din 02 iunie 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, acțiunea s-a admis, s-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare a bunului gajat, încheiat între Victor Seleznirov și Valeriu Danilescu și s-a încasat în mod solidar, de la Victor Seleznirov și Valeriu Danilescu, în limita bunului gajat, în beneficiul lui Ion Nichita, prejudiciile cauzate.

Reclamantul, Ion Nichita a indicat că, la 18 august 2015, a depus cerere de accelerare a procedurii de judecare a cauzei, în motivarea căreia a indicat că, deși cauza se află pe rol mai mult de 3 ani, ajungând în instanța de apel, doar peste 2 luni i s-a atribuit statutul de „repartizat”. Prin încheierea din 20 august 2015 a Curții de Apel Chișinău, cererea de accelerare a fost respinsă.

Totodată, prin încheierea din 14 septembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Victor Seleznirov și Valeriu Danilescu și a fost stabilit un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Prin decizia din 21 octombrie 2015, s-a admis recursul declarat de Victor Seleznirov, s-a casat încheierea din 14 septembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza la rejudecare, la faza primirii pe rol a cererii de apel.

Prin încheierea din 01 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Valeriu Danilescu s-a restituit, ca netimbrat. Iar, prin decizia din 27 ianuarie 2016 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015.

La fel, reclamantul a menționat că, prin decizia din 15 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Victor Seleznirov, s-a casat în parte hotărârea din 02 iunie 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău și anume în partea în care, a fost dispusă încasarea în mod solidar, de la Victor Seleznirov și Valeriu

Danilescu, în limita bunului gajat, în beneficiul lui Ion Nichita, a prejudiciilor cauzate și în această parte, s-a emis o hotărâre nouă prin care, capetele de cerere nominalizate, s-au respins, ca neîntemeiate. În rest, s-a menținut hotărârea instanței de fond, în partea în care, s-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare a bunului gajat, din 06 mai 2011, încheiat între Victor Seleznirov și Valeriu Danilescu, cât și în partea în care s-a dispus încasarea, în mod solidar, de la Victor Seleznirov și Valeriu Danilescu, în beneficiul lui Ion Nichita, a cheltuielilor de judecată, în mărime de 19 210 lei.

Reclamantul a indicat că, prin decizia din 27 iulie 2016 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de Victor Seleznirov, s-a admis recursul declarat de Ion Nichita, s-a casat decizia din 15 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău și s-a menținut hotărârea din 02 iunie 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău.

Reclamantul, Ion Nichita a invocat că, la 12 august 2016 a depus cerere, prin care a solicitat emiterea unei decizii suplimentare, cu privire la încasarea dobânzii și a cheltuielilor de judecată, iar, la 12 septembrie 2016, reclamantul, Ion Nichita a depus o cerere de corectare a greșelilor din hotărârea judecătorească și titlul executoriu eliberat în baza acesteia și la 13 octombrie 2016, reclamantul Ion Nichita, a depus cerere de completare a cererii privind emiterea unei decizii suplimentare, prin care a solicitat încasarea în mod solidar, de la Victor Seleznirov și Valeriu Danilescu, dobânda de întârziere, pentru perioada 16 martie 2016 - 27 iulie 2016 și a cheltuielilor de judecată.

Totodată, reclamantul a menționat că, la 20 octombrie 2016, Victor Seleznirov a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 27 iulie 2016 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea cererii de revizuire și casarea deciziei instanței de recurs.

Prin decizia suplimentară din 09 noiembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis parțial cererea lui Ion Nichita cu privire la emiterea unei decizii suplimentare, s-a încasat de la Victor Seleznirov și Valeriu Danilescu, în mod solidar, în beneficiul lui Ion Nichita, cheltuielile de judecată, iar în rest, cererea lui Ion Nichita s-a respins.

La fel, reclamantul a specificat că, a depus la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, cererea nr. 5595 din 17 noiembrie 2016, prin care a solicitat accelerarea procedurii de judecare a cauzei. Iar, prin încheierea Judecătoriei Botanica a fost admisă cererea de corectare a greșelii depusă de Ion Nichita.

Respectiv, reclamantul Ion Nichita, a susținut că, la caz, termenul de examinare a cauzei depășește 4,5 ani, fiind astfel încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei, iar tergiversarea nu-i poate fi imputată. Or, încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei i-a cauzat prejudiciu moral substanțial, determinat de multiplele situații stresante, frustrări și decepționări profunde în calitatea proastă a actului de justiție, provocarea stresului psiho-emoțional major, fapt manifestat prin senzații de neliniște și disconfort, tulburări de gândire și exprimare, insomnie, palpitații cardiace puternice, oboseală generală.

Reclamantul a invocat că, prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei i s-a cauzat un prejudiciu moral, în mărime de 200 000 lei, or, această compensare este una echitabilă, proporțională suferințelor cauzate și în măsură să-i aducă satisfacție.

În drept, reclamantul, Ion Nichita și-a motivat acțiunea în baza prevederilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Astfel, reclamantul, Ion Nichita a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul său, a prejudiciului moral, în mărime de 200 000 lei.

Prin hotărârea din 07 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a respins, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nichita împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Prin decizia din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins, apelul declarat de Ion Nichita și s-a menținut hotărârea din 07 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nichita împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 17 ianuarie 2018, prin scrisoarea de expediere nr. 515 (f.d.136) și a fost recepționată de recurentul, Ion Nichita, la 13 ianuarie 2018 (f.d.140).

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că, recursul a fost depus de Ion Nichita, la 12 martie 2018, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Prin cererea de recurs, recurentul Ion Nichita a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii din 07 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a deciziei din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nichita împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Recurentul, Ion Nichita a invocat că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a aplicată legea care trebuia să fie aplicată și anume, nu a aplicat prevederile art. 70 Cod de procedura civilă, care prevede că, în cazul ieșirii uneia dintre părți din raportul juridic litigios, prin cesiune de creanță, instanța permite înlocuirea părții, cu succesul ei în drepturi. Respectiv, Ion Nichita în calitate de succesul în drepturi, dispune de toate drepturile, pe care le-ar fi avut reclamanta Ecaterina Guzun, iar, actele săvârșite de ea pînă la intrarea în proces a lui Ion Nichita, sunt obligatorii și produc efecte în egală măsură și asupra acestuia.

Recurentul a menționat că, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen

rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material, cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revin reclamantului.

La fel, recurentul Ion Nichita, a specificat că, acțiunea a fost depusă în instanța de judecată, la 01 iunie 2012 iar, decizia Curții Supreme de Justiție a fost pronunțată la 27 iulie 2017, adică peste 50 luni de zile. În acest timp cauza civilă a fost restituită la rejudecare de mai multe ori, ceea ce a contribuit la mărirea duratei excesive a examinării cauzei.

Recurentul a invocat că, motivele de tergiversare a examinării cauzei, nu pot fi imputate reclamantului Ion Nichita, întrucât acesta nu este responsabil pentru inacțiunile instanței de fond.

Respectiv, recurentul, Ion Nichita a menționat că, încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, i-a provocat un prejudiciu moral substanțial, determinat de multiplele situații stresante, frustrări și decepționări profunde în calitatea proastă a actului de justiție, provocarea stresului psiho-emoțional major, fapt manifestat prin senzații de neliniște și disconfort, tulburări de gândire și exprimare, insomnie, etc. Recurentul a indicat că, prejudiciu moral cauzat îl evaluează în mărime de 200 000 lei, această compensare fiind una echitabilă și proporțională suferințelor cauzate și în măsură să aducă satisfacție, întrucât termenul excesiv de examinare a cauzei, a dus la încălcarea dreptului de examinare în termen rezonabil a cauzei și încălcarea dreptului de proprietate a recurentului.

La 12 aprilie 2018, în adresa intimatului, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a fost expediată copia recursului declarat de Ion Nichita, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, iar intimatul, pînă la data examinării recursului, nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Prin încheierea din 04 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Ion Nichita împotriva deciziei din data de 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Ion Nichita, urmează a fi admis, se casează decizia din data de 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nichita împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, din următoarele motivele.

În conformitate art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia

instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că, în motivarea acțiunii, reclamantul, Ion Nichita a indicat că, la 01 iunie 2012, Ecaterina Guzun, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Seleznirov și Valeriu Danilescu, prin care a solicitat transmiterea silită a bunului gajat, în posesie creditorului gajist, pentru a fi vândut în condițiile legii, iar prin hotărârea din 21 august 2012 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, acțiunea s-a admis integral.

Prin decizia din 19 februarie 2013 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul depus de Victor Seleznirov, s-a casat hotărârea instanței de fond, cu restituirea cauzei, la rejudecare, în alt complet de judecată, din motiv că, instanța de fond a încălcat dreptul la apărare a apelantului Victor Seleznirov (f.d.6-7).

La fel, reclamantul a specificat că, prin încheierea din 20 septembrie 2013 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, nu s-a dat curs cererii reconvenționale depuse de Victor Seleznirov, comunicându-i acestuia despre necesitatea lichidării neajunsurilor, până la data de 20 septembrie 2013. Iar, prin încheierea din data de 20 septembrie 2013 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, s-a respins cererea pârâtului Victor Seleznirov, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a dispus restituirea cererii reconvenționale depuse. Prin încheierea din 20 septembrie 2013 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, reclamanta Ecaterina Guzun, a fost înlocuită cu succesorul său în drepturi, Ion Nichita.

Totodată, prin decizia din 04 februarie 2014 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis recursul depus de Victor Seleznirov, s-a casat încheierea din 20 septembrie 2013 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, cu privire la restituirea cererii reconvenționale, depuse de Victor Seleznirov, și s-a restituit cauza la rejudecare, în același complet de judecată. În motivarea deciziei menționate, instanța de recurs a indicat că, instanța de fond nu a soluționat demersul cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, dar a dispus restituirea acțiunii reconvenționale.

Reclamantul a indicat că, prin încheierea din 01 aprilie 2014 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, s-a respins demersul de primire spre examinare a acțiunii reconvenționale depuse de Victor Seleznirov.

La fel, reclamantul a invocat că, prin decizia din 15 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Victor Seleznirov, s-a casat în parte hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02 iunie 2015 și anume în partea în care, a fost dispusă încasarea, în mod solidar, de la Victor Seleznirov și Valeriu Danilescu, în limita bunului gajat, în beneficiul lui Ion Nichita, a prejudiciilor cauzate și în această parte, s-a emis o hotărâre nouă prin care, capetele de cerere nominalizate s-au respins ca neîntemeiate. În rest, s-a menținut hotărârea instanței de fond, în partea în care, s-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare a bunului gajat, încheiat între Victor Seleznirov și Valeriu Danilescu, din 06 mai 2011, cât și în partea în care, s-a încasat, în mod solidar, de la Victor Seleznirov și Valeriu Danilescu, în beneficiul lui Ion Nichita, a cheltuielilor de judecată, în mărime de 19210 lei. Iar, prin decizia din 27 iulie 2016 a Curții Supreme de Justiție s-a respins recursul declarat de Victor Seleznirov, s-a admis recursul declarat de Ion Nichita, s-a casat decizia din 15 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău și s-a menținut hotărârea din 02 iunie 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău.

Instanța de recurs reține că, la 27 ianuarie 2017, Ion Nichita, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei (f.d.3-4).

Prin hotărârea din 07 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a respins, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nichita împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral (f.d.75-86).

La data de 12 aprilie 2017, Ion Nichita a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 07 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii nominalizate și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nichita împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral (f.d.74)

Instanța de recurs reține că, în conformitate cu art. 46 alin. (2) Cod de procedură civilă, în instanță de apel, cauzele se judecă de un complet compus dintr-un judecător (președinte al ședinței) și alți doi judecători.

La data de 22 mai 2017, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nichita împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral a fost repartizată judecătorului Curții de Apel Chișinău, Ludmila Popov (f.d.90).

Iar, la 03 august 2017, în baza încheierii președintelui Curții de Apel Chișinău din 24 iulie 2017, cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nichita împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral, a fost redistribuită judecătorului Curții de Apel Chișinău, Valeriu Efros (f.d.104-105).

Astfel, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nichita împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral, a fost examinată, în instanța de apel, de Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău, în componența președintelui ședinței de judecată, judecătorul Nelea Budăi și judecătorii Ion Muruianu și Valeriu Efros (f.d.111, 115, 117-117A).

Prin decizia din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins, apelul declarat de Ion Nichita și s-a menținut hotărârea din 07 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nichita împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral (f.d.121-135).

Conform art. 3 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, cererea de chemare în judecată privind constatarea încălcării dreptului

la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare se depune conform regulilor de competență jurisdicțională, stabilite la capitolul IV din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova și se examinează de un alt complet de judecată decât cel care a examinat (examinează) cauza în care se pretinde încălcarea.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. a) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei.

În conformitate cu art. 52 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că, dacă există temeiurile specificate la art. 50 și 51, judecătorul, expertul, specialistul, interpretul, grefierul sunt obligați să se abțină de la judecată. Iar, art. 50 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă prevede că, judecătorul care judecă cauza, urmează a fi recuzat dacă există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

Din materialele cauzei, și anume, din decizia din 04 februarie 2014 a Curții de Apel Chișinău (f.d.8-10), Colegiul reține că judecătorul Nelea Budăi, a participat la examinarea recursului împotriva încheierii din 20 septembrie 2013 a Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău, privind restituirea acțiunii reconvenționale depuse de Victor Seleznirov, în cadrul cauzei civile, care reclamantul, Ion Nichita pretinde că, a fost examinată cu încălcarea termenului rezonabil de judecare a cauzei.

Din aceste considerente, judecătorul Nelea Budăi, urma, prin prisma prevederilor art. 50 Cod de procedură civilă, să i-a în considerare art. 3 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și să concluzioneze asupra faptului, dacă este în drept să participe la judecarea cauzei, indiferent de faptul dacă părțile nu au înaintat cerere de recuzare.

Astfel, Colegiul reiterează că, nerespectarea obligației de a asigura o judecată imparțială atrage nulitatea întregii proceduri realizate.

Instanța de recurs menționează că, statul, în baza dreptului oricărei persoane la un tribunal imparțial, recunoscut prin art. 6 din Convenție, are obligația pozitivă de a-și regla sistemul judiciar, astfel, încât orice jurisdicție să aibă obligația de a-și verifica imparțialitatea, atât din oficiu, cât și la cererea uneia dintre părți (Remli c. Franța, hot. din 23 aprilie 1996).

Cu titlu de principiu, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, cu referire la cauza Padovani c. Italiei (hotărârea din 26 februarie 1993, par 27), a statuat că, este fundamental ca într-o societate democratică, tribunalele să inspire încredere justițiabililor, art. 6 paragraful 1 din Convenție impunând ca fiecare instanță să fie imparțială. Imparțialitatea poate fi apreciată sub diverse aspecte, distingându-se un demers subiectiv, ce tinde a determina ceea ce judecătorul gândește în forul său interior într-o cauză anume și un demers obiectiv, cu scopul de a cerceta dacă acesta a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în privința sa (hotărârea Piersack c. Belgiei).

În acest context, este important faptul că, CtEDO a relevat importanța existenței unor garanții suficiente în vederea excluderii oricărei îndoieli legitime în privința imparțialității magistraților, or, în acest aspect, chiar aparențele pot avea o anumită importanță.

În situația dată participanții la proces pot să se îndoiască, în mod legitim de neutralitatea magistratului, or, acesta urma să-și examineze propriile acțiuni pentru a verifica respectarea termenului rezonabil la examinarea cauzei civile, fapt ce este interzis în raport cu imperativele unei proceduri imparțiale, expres statuat în art. 3 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, citat supra.

În consecință, deoarece situația reprezintă un cumul de decizii, trebuie evitată aparența de imparțialitate pentru a se putea garanta imparțialitatea instanței prin prisma art. 6 CtEDO – dreptul la un proces echitabil.

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu să se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Reiterând, motivele de fapt și de drept, expuse mai sus, statuând că, instanța de apel a soluționat eronat litigiul în cauză, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a corecta respectiva eroare judiciară, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează de a admite recursul declarat de Ion Nichita, se casează decizia din data de 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nichita împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La judecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate supra, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, reieșind din circumstanțele esențiale a litigiului dedus judecății.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Ion Nichita.

Se casează decizia din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Nichita împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la

judicarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Constantin Alerguș

Victor Burduh

Nina Vascan